

nu numai o tradiție, ci și realizări practice care merită să fie cunoscute, discutate.

Scenariul emisiunii, semnat de Dumitru Ignat, alătură pagini din vechi documente unor puncte de vedere susținute de istorici și critici de teatru, unor mărturii ale actorilor, unor gânduri exprimate de oameni de cultură și de artă originari de pe meleagurile botoșănene; materialul ar mai fi necesitat unele finisări, o mai atentă articulare, dar formula este viabilă. Unui asemenea tip de emisiune (regia artistică, Constantin Dinischiotu) i se mai cere, de asemenea, un ton unitar, astfel ca modul de rostire al actorilor (tentați să dea „puls” de dialog teatral și lecturii unui text de istorie) să nu distoneze cu modul de rostire al celorlalți invitați. Multe sînt, desigur, detaliile asupra cărora trebuie să se mai zăbovească, dar important ni se pare să consemnăm inițiativa.

Cel de-al doilea spectacol este *Rîșă Craișă* de Gala Galaction, în adaptarea radiofonică semnată de Marina Spalas

și în regia lui Constantin Dinischiotu. Ne jucată vreodată pe scenele noastre, textul lui Galaction vădește încă, la cîteva decenii după ce a fost scris, o cuceritoare prospețime, interesează prin linia simplă, limpede a construcției dramatice, prin finețea conturului dat personajelor, prin limba vorbită de acestea, prin poezia discretă, adesea desuetă, desigur, dar nu perimată, negolită de sensuri și frumuseți. Poate că pe scena unui teatru piesa nu ne-ar reține cu prea mare autoritate atenția, dar radioul reușește să-i restituie farmecul delicat, lipsit de ostentație, care îi este propriu.

Este momentul să observăm încă o dată, și în legătură cu acest text, efortul constant, de autentică substanță culturală, pe care emisiunea de teatru radiofonic îl investește în cercetarea și valorificarea unor pagini mai puțin cunoscute ale dramaturgiei noastre naționale, și să dăm acestei meritorii preocupări aprecierea ce i se cuvine.

Cristina DUMITRESCU

In memoriam

Cazimir Tănase

...A pornit — într-un destin de continuu pelerin — din Tulcea, la 27 decembrie 1921. Sfirșitul prematur, nedrept, l-a găsit în alt capăt de țară, la Satu Mare, cu cîteva zile înainte de a-și sărbători a 59-a aniversare; l-a găsit pe scena Teatrului de Nord, în seara de 22 decembrie 1980, în timpul spectacolului cu *A treia țeapă* de Marin Sorescu. Un destin, o vocație se întrerupeau brusc, consumate de o flacără înaltă pînă la ultima secundă...

Își încheiase studiile de actorie la clasa celebrului Mihai Popescu, în 1949. Dar, la acea dată, Cazimir Tănase era un actor afirmat; jucase la „Odeon”, în 1946, în regia lui Liviu Ciulei, Visul unei nopți de vară, iar în 1948, la Teatrul Național, în Fundătura de Priestley. Firea lui neliniștită, căutătoare, mereu îndreptată spre altă zăre, sortită să nu-și afle niciodată limanul, l-a îndemnat să plece însă din București. A onorat cu munca și cu arta sa teatrele din Sibiu, Baia Mare, Turda, Tirgu Mures, Botoșani, Naționalele din Cluj-Napoca și Iași. A jucat — între atîtea altele — în piese de Baranga (Pentru fericirea poporului), Lovinescu (Lumina de la Ulmi), Sebastian (Bucșan, din Ultima oră — distincție la „Prima decadă a dramaturgiei originale”), G. M. Zamfirescu (Vulpașin din Domnișoara Nastasia), Schiller (Intrigă și iuhire), Arthur Miller (Moartea unui comis-voiajor), Shakespeare (Claudius din Hamlet), R. Nash (Omul care aduce ploaia), Dürrenmatt (Fizicienii), Tennessee Williams (Orfeu în infern), Gorki (Baronul din Azilul de noapte). În 1970 s-a reîntîlnit, la Baia Mare, cu primul său regizor, Liviu Ciulei, sub bagheta căruia a realizat o creație memorabilă în Goya, personajul principal din Somnul rațiunii de A. B. Vallejo. Dcaltfel, întîlnirile cu marii noștri regizori nu l-au ocolit, căci a lucrat, de-a lungul anilor, cu Ion Șahighian, Marietta Sadova, V. I. Popa, Radu Stanca, Gheorghe Harag...

Filmul l-a folosit prea puțin, în raport cu marea sa capacitate de interiorizare, cu expresivitatea deosebită a chipului său. Totuși, Hagienus din Bietul Ioanide (regia Dan Pița) și rolul titular din Omul în Ioden (regia Nicolae Mărgineanu) au dat ceva din măsura întreagă a ceea ce ar fi putut fi interpretul de film Cazimir Tănase.

...S-a stîns — intîmplare sacră în teatru! — între două roluri. Căci, în *A treia țeapă*, juca și personajul Orbul, și cel al lui Mahomed. N-a apucat să-l joace decît pe Orb, lăsînd neterminat totul: un rol, o piesă, un drum, o viață. Și-a încheiat acolada doar un destin numit CAZIMIR TÂNASE.

Dinu KIVU